

ALEXIS DE
TOCQUEVILLE
**Demokratik
Zorbalık**

ALEXIS DE TOCQUEVILLE

DEMOKRATİK
ZORBALIK

Can Klasik

Demokratik Zorbalık, Alexis de Tocqueville

Le despotisme démocratique

İlk basım (çeviriye kaynak alınan basım): Édition Pagnerre, 1848 içinden alınmıştır.

© 2019, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Haziran 2019, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Düzeltili: Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak illüstrasyonu: Yaren Yavuz

İç baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 31900

ISBN 978-975-07-4078-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750740787

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ALEXIS DE TOCQUEVILLE
DEMOKRATİK
ZORBALIK

DÜŞÜNCE

Fransızca aslından çeviren

Ebru Erbaş

♥can

ALEXIS-CHARLES-HENRI CLÉREL DE TOCQUEVILLE, 1805'te Fransa'da Normandiyalı soylu bir ailede dünyaya geldi. Metz Koleji'nde Hukuk okudu. Versailles'da sulh yargıcı olarak göreve başladı. Bakanlığın görevlendirmesiyle cezaevi sistemini incelemek üzere Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti, dönüşünde arkadaşı Gustave de Beaumont' la birlikte "Amerika Birleşik Devletleri'nde Ceza ve İnfaz Sistemi ve Bunun Fransa'da Uygulanması" adlı raporu yayımladı. Ancak asıl incelemek istediği konu Amerika'daki siyasi sistemdi. Bu yolculuk dönüşü 1835-1840 yıllarında iki cilt olarak kaleme aldığı, genel olarak demokrasinin erdemlerini, risklerini, dinamiklerini çözümlediği *Amerika'da Demokrasi* isimli çalışmasıyla büyük bir başarı kazanmanın yanı sıra modern toplumun ve siyaset biliminin öncü düşünürü oldu. 1939'da Valognes bölgesi milletvekili olarak parlamentoya girdi, kral karşıtı liberal cephede yer almakla birlikte tarafsız konumunu korudu.1849'da geçici Borrot hükümetinde dört ay süreyle dışişleri bakanlığı yaptı. Napoléon'un darbesi sonrası siyasetten uzaklaştı. Hayatının son beş yılında Fransız Devrimi'nin sebep ve sonuçlarını incelediği ikinci büyük eseri *Eski Rejim ve Devrim*'i yazdı.1859'da ölen düşünür, tarihçi ve siyaset adamı Tocqueville modern toplumu mercek altına alan ilk düşünürlerden biridir.

EBRU ERBAŞ, İstanbul'da doğdu. Notre Dame de Sion Fransız Lisesi'nin ardından Marmara Üniversitesi Fransızca Siyaset Bilimi ve Ka-

mu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. 1991'den beri çevirmenlik ve editörlük yapıyor, Atiq Rahimi'nin *Kahrolsun Dostoyevski* isimli romanıyla, eserin yanı sıra çeviriye de verilen 2014 NDS Edebiyat Ödülü'nü yazarla paylaştı. Türkçeye kazandırdığı diğer eserler arasında Irène Némirovsky'nin *Pazar Günleri* isimli öykü seçkisi, Romain Puertolas'ın *Bir Ikea Dolabında Mahsur Kalan Hint Fakiri'nin Olağanüstü Yolculuğu* ve *Eyfel Kulesi Kadar Kocaman Bir Bulutu Yutan Küçük Kız* romanlarıyla, Goncourt Ödüllü yazar Mathias Énard'ın *Mıntıka* ve *Pusula* isimli yapıtları da bulunmaktadır. Ebru Erbaş aynı zamanda *Kartal Belediye Plajı* ve *Mandalina Bahçeleri* isimli çocuk kitabının da yazarıdır.

DEMOKRATİK DUYGULARIN VE DÜŞÜNCELERİN SİYASAL TOPLUMA ETKİSİ ÜZERİNE¹

Eşitliğin uyandırdığı duygu ve düşünceleri sergiledikten sonra ve bitirirken, aynı duyguların ve aynı düşüncelerin insan toplumlarının yönetimi üzerinde gösterebileceği genel etkiyi de ortaya koymazsam bu kitabın² amacına tam anlamıyla ulaşmasını sağlayamamış olurum.

Bunu başarabilmek için daha önce dile getirdiklerimi sık sık yinelemem gerekecek. Ancak okura tanıdık gelecek bu yollar onu bazı yeni hakikatlere ulaştıracak olduğundan beni izlemeyi reddetmeyeceğini umuyorum.

I- Eşitlik İnsanları Doğal Olarak Özgür Kurumlara Yönelir

İnsanları birbirlerinden bağımsız kılan eşitlik, onlara kendi edimlerinde sadece kendi iradelerine tabi olma eğilimi ve alışkanlığı kazandırır. Eşitleri arasında ve özel yaşamlarında daima bu tam bağımsızlıktan yararlanmaları, onları her türlü otoriteye olumsuz bakmaya yönel-

1. Bu kitap yazarın *Amerika'da Demokrasi* adlı yapıtının ikinci cildinin, dördüncü bölümünün 1. ve 8. kısımları arasındaki metinleri içerir. (Y.N.)

2. *Amerika'da Demokrasi. De la Démocratie en Amérique*, Édition Pagnerre, 1848. (Y.N.)

tir, çok geçmeden de siyasal özgürlük düşüncesine ve sevgisine kaynaklık eder. Öyleyse bu devirde yaşayan insanlar serbest kurumlara doğru uzanan doğal bir eğim üzerinde ilerlerler. Rasgele birini ele alın; mümkün olduğunca ilkel güdülerine dek derine inin; göreceksiniz ki farklı yönetimler arasında zihninde ilk canlanan ve en çok değer verdiği yönetim şekli, başkanını kendi seçtiği ve edimlerini de denetlediği yönetim olacak.

Koşulların eşitliğinin ürettiği tüm siyasi sonuçlar arasında göze ilk çarpan ve ürkek zihinleri en çok korkutan bu bağımsızlık aşkıdır ve böyle hissetmekte tamamen haksız oldukları da söylenemez zira anarşi, demokratik ülkelerde başka yerlerde olduğundan çok daha korkunç veçhelere bürünür. Yurttaşların birbiri üzerinde hiçbir etki gücü olmadığından, hepsini yerinde tutan ulusal iktidar eksilir eksilmez düzensizlik sanki ânında zirve yapar ve her bir yurttaşın kendince bir yöne savrulmasıyla toplumsal örgütlenme bir anda tuzla buz olur.

Buna rağmen anarşinin demokratik çağlarda en çok değil, bilakis en az çekinilecek bela olduğu kanısındayım.

Aslında eşitlik iki eğilim üretir: Biri insanları doğrudan bağımsızlığa yöneltir ve bir anda anarşiye dek sürükleyebilirken diğeri daha uzun, daha gizli ama daha kesin bir yoldan köleliğe taşır.

Halklar bu eğilimlerden ilkini kolayca tespit eder ve ona direnirler; ikincisine ise fark etmeden kapılırlar; dolayısıyla bu ikinci eğilimi görünür kılmak özellikle önemlidir.

Bana gelince, eşitliği itaatsizliği ilham ettiği için suçlamak şöyle dursun, onu esasen bundan ötürü takdir ederim. Eşitliğin her bir insanın zihninin ve yüreğinin derinliklerinde siyasal bağımsızlığa dair o muğlak kavramı ve o içgüdüsel eğilimi yeşertmesini, böylece kaynaklık etti-

ği derdin dermanını da hazırlayışını görmek bende hayranlık uyandırır. Ona bu açıdan bağliyım.

II- Demokratik Halkların Yönetime Dair Düşünceleri Doğal Olarak Kuvvetler Temerküzüne Elverişlidir

Egemenle uyruklar arasında yer alan ikincil kuvvetler fikri, aristokratik halkların imgeleminde doğal olarak şekilleniyordu zira bu ikincil kuvvetler doğuştan, eğitimle, zenginlikle benzerlerinden ayrılan ve sanki hükmetmeye yazgılı bireyleri ya da aileleri bünyesinde barındırıyordu. Aynı fikir, tam aksi sebeplerden ötürü eşitlik çağı insanların zihninde yer bulmaz; o zihinlere bu fikri ancak yapay yollarla sokmak olasıdır ve orada tutunmasını sağlamak da güçtür. Öte yandan bu zihinler tüm yurttaşları kendisi yöneten, tek ve merkezî bir iktidar fikrini adeta düşünmeden kavrarlar.

Zaten demokratik halkların zihni, felsefede ve dinde olduğu gibi siyasette de basit ve genel fikirleri severek benimser. Karmaşık sistemler onu iter ve tüm yurttaşlarının tek bir tipe benzediği ve tek bir iktidarcaya yönetildiği büyük bir ulus hayalinden hoşlanır.

Tek ve merkezî bir iktidar fikrinden devamla, eşitlik çağlarında insanların zihninde kendiliğinden beliren ikinci fikir de tek tip yasama fikridir. Bu devirde hiçbir insan kendini yanındakilerden çok farklı görmediğinden, bir kişi için geçerli olacak kuralın neden tüm diğerlerine de aynı şekilde uygulanamayacağını anlamakta zorlanır. Dolayısıyla en ufak bir ayrıcalık onun anlayışına terstir. Aynı halka ait siyasi kurumlar arasındaki en ufak farklılıklar bile canını sıkır ve tek tip yaşamayı iyi bir yönetimin ilk koşulu olarak görür.

Aristokratik çağlarda ise aksine, toplumsal yapının

tüm üyelerine eşit ölçüde dayatılan, tek tip bir kural kavramının insan zihnine adeta yabancı olduğunu düşünüyorum. O çağın zihniyeti böyle bir kavramı hiç hoş karşılamaz ya da reddeder.

Her iki yönde de zihnin zıt eğilimleri sonuçta öyle kör edici güdülere ve öyle aşılmaz alışkanlıklara dönüşür ki, insanların edimlerini belli istisnalar haricinde hâlâ bunlar yönetir. Ortaçağ'ın engin çeşitliliğine rağmen bazen tıpa tıp benzer bireylerle karşılaştığı olurdu ancak bu, yasa koyucunun her birine farklı haklar ve farklı ödevler yüklemesine engel değildi. Günümüzde ise tam aksine, hükümetler birbirlerine hiç benzemeyen topluluklara aynı yasaları ve aynı teamülleri dayatmak için debeleniyor.

Bir halkta koşullar eşitlendiği ölçüde bireyler daha küçük, toplum daha büyük görünür ya da daha doğrusu, her bir yurttaş tüm diğerlerine benzer hale geldiğinden kalabalıkta kaybolur ve artık bizzat halkın engin ve ihtisamlı imgesinden başka bir şey seçilmez olur.

Bu durum, demokratik çağların insanların doğal olarak toplumun imtiyazlarını çok üstün görürken bireyin haklarına dair son derece mütevazı bir kanı geliştirmelerine yol açar. Bu insanlar toplumun çıkarının her şeyi belirleyebileceğini, bireyin çıkarının ise hiçbir hükmü olmadığını kolayca benimser. Toplumu temsil eden iktidarın, o toplumu oluşturan insanların hepsinden daha çok bilgi ve bilgelik sahibi olduğunu ve her bir yurttaşı elinden tutarak yönlendirmenin de iktidarın hem hakkı hem de ödevi olduğunu seve seve kabullenirler.

Eğer çağdaşlarımız yakından incelenecek ve siyasi görüşleri köküne dek deşilecek olursa orada bu aktardığım düşüncelerden bazıları bulunacak ve belki de, birbirleriyle sık sık çatışan insanların arasında bunca uzlaşma olduğunu görmek şaşırtıcı olacaktır.

Amerikalılar her devlette toplumsal iktidarın doğrudan halktan kaynaklanması gerektiğine inanırlar ancak bu iktidar bir kez kurulduktan sonra önünde adeta hiçbir sınır olmayacağını düşünür, her şeyi yapma hakkını kolayca tanırırlar.

Şehirlere, ailelere ya da bireylere tanınan imtiyazlara gelince; böyle bir şeyin düşüncesi bile zihinlerden silinmiştir. Bir devletin her köşesinde ve orada yaşayan tüm insanlara aynı yasanın aynı biçimde uygulanmaması akıllarından bile geçmemiştir.

Aynı görüşler Avrupa'da da giderek yaygınlık kazanıyor; halk egemenliği dogmasını en şiddetle reddeden ulusların bağrında bile kendilerine yer buluyor. Bu uluslar iktidarın kaynağını Amerikalılardan farklı bir yerde görüyor ancak yine de ona aynı nitelikleri atfediyorlar. Hepsinde aracı kuvvet kavramı muğlaklaşıyor ve silikleşiyor. Bazı bireylere içkin bir hak anlayışı insanların zihninden hızla siliniyor; yerini toplumun tabiri caizse her şeye kadir ve biricik hakkına dair bir anlayışa bırakıyor. Koşullar daha da eşitlendiği ve insanlar birbirlerine benzediği ölçüde bu fikirler de kök salıyor ve boy veriyor; bu fikirler eşitlikten doğmuştu ve onlar da kendi paylarına eşitliğin ilerleyişini hızlandırıyor.

Sözünü ettiğim devrimin diğer tüm Avrupa halklarından daha ileri bir noktada olduğu Fransa'da aynı görüşler entelektüel kesimlerce tamamen sahiplenilmiş. Farklı partilerimizin sözlerine dikkatle kulak verirsek, bu fikirleri benimsemeyen kimsenin olmadığını görürüz. Çoğu hükümetin yanlış işler yaptığı görüşünde ancak hepsi de hükümetin sürekli faaliyet halinde olması ve her şeye el atması gerektiğini düşünüyor. Hatta birbiriyle en ateşli çatışmalara girişenler bile bu noktada uzlaşmaktan geri durmuyor. Toplumsal iktidarın tekliği, her yerde hazır ve nazır oluşu, tüm yetkileri bünyesinde toplaması ile kural-

larının tek tipliği günümüzde geliştirilen tüm siyasal sistemlerin öne çıkan özellikleri. En tuhaf ütopyaların dahi temelinde bu niteliklerle karşılaşırız. İnsan zihni düşümlere daldığında bile bu imgelerin peşine düşüyor.

Böyle fikirler halktan kişilerin zihninde kendiliğinden beliriorsa prenslerin imgeleminde çok daha rahat yer bulur.

Avrupa'nın eski toplumsal yapısı çözünür ve dönüşüme uğrarken egemenler de kendi yetkileri ve ödevleri hakkında yeni inançlar geliştiriyor; temsil ettikleri merkezî gücün tüm insanları ve tüm meseleleri tek tip bir zeminde ve kendiliğinden yönetebileceğini ve böyle de olması gerektiğini ilk kez kavırırlar. Şunu cesaretle dile getirmeliyim ki, bizim zamanımızdan önce hiçbir Avrupa kralının aklından geçmemiş olan bu görüş, şimdiki prenslerin anlayışlarının en derinine nüfuz ediyor ve zihinlerindeki tüm diğer düşünceler huzursuz bir devinim halindeyken o yerini sağlamca koruyor.

Dolayısıyla günümüzde insanlar hiç de sanıldığı kadar bölünmüş değiller: egemenliğin hangi ellere teslim edileceği hakkında sürekli çatışıyorlar ancak bu egemenliğin hakları ve ödevleri üzerinde kolayca anlaşabiliyorlar. Hepsisi de hükümeti tek, basit, ulvi ve yaratıcı bir iktidar imgesiyle tasavvur ediyor.

Siyaset alanındaki tüm diğer ikincil fikirler değişebildiği halde bu sabit, değişmez, olduğu gibi kalıyor. Siyaset yazarları ve devlet adamları tarafından benimseniyor, kiteller de ona hararetle sarılıyor. Yönetenler ve yönetilenler bu fikri aynı şevkle takip etmekte uzlaşırlar. O her şeyden önce geliyor ve sanki doğalmış gibi algılanıyor.

Özetle, bu fikir insan zihninin bir kaprisinden kaynaklanmak şöyle dursun, insanların güncel durumunun doğal bir koşuludur.

III- Kuvvet Temerküzüne Yönelmek Açısından Demokratik Halkların Duygularıyla Düşünceleri Uyumludur

Eşitlik çağlarında insanlar büyük bir merkezî iktidar fikrini kolayca benimsiyorsa, bir yandan alışkanlıklarının ve duygularının da onları böylesi bir iktidarı tanımaya ve ona omuz vermeye yatkın kıldığı kuşku götürmez. Bunu kanıtlamak için de fazla söze gerek yok zira ilgili sebeplerin çoğu önceki bölümlerde sunuldu.

Demokratik ülkelerde yaşayan insanların ne üstleri ne astları ne de alışıldık ya da gerekli görülen paydaşları olduğundan, kendi içlerine kapanmaya çok daha meyilli olurlar ve kendilerini başkalarından yalıtılmış halde değerlendirirler. Bireycilik bahsinde bunu uzun uzun irdeleme fırsatım olmuştu.

Dolayısıyla bu insanların kendi özel meselelerinden sıyrılıp müşterek meselelerle ilgilenmesi için özel bir çaba sarf etmesi gerekir; doğal eğilimleri, bu zahmeti toplu çıkarların tek görünür ve daimi temsilcisi olan devlete bırakmak yönündedir.

İnsanlar kamusal meselelerle ilgilenmeye doğal bir merak beslemedikleri gibi, çoğunlukla bu konulara ayıracak vakit de bulamazlar. Demokratik devirlerde özel hayat öyle faal, öyle hareketli, arzularla ve iş gücüyle doludur ki kimsede siyasi hayata ayıracak ne enerji ne de keyif kalır.

Bunların aşılabilir eğilimler olmadığını herhalde inkâr edecek değilim; zira bu kitabı kaleme almaktaki temel amacım onlarla mücadele etmek. Sadece günümüzde gizli bir gücün insanların yüreklerinde söz konusu eğilimleri sürekli beslediğini ve insanların da bu eğilime kapılmaları için hiçbir engelle karşılaşmamalarının yeterli olacağını öne sürüyorum.

Ayrıca giderek yükselen refah tutkusunun ve mülki-

yetin devingen yapısının nasıl olup da demokratik hakların esaslı bir kargaşadan kaygılanmalarına yol açtığını gösterme fırsatım da oldu. Kamusal huzur aşkı genellikle bu halkların hâlâ koruduğu tek siyasi tutkudur ve onların indinde tüm diğerleri zayıfladıkça ve sönümlendikçe bu tutku giderek etkinleşmekte ve güç kazanmaktadır. Haliyle bu durum yurttaşları, kendi varlığını korurken onları da anarşiden korumaktan çıkarı olan ve bunun da imkânlarına sahip tek varlık olarak görünen merkezî iktidara sürekli yeni haklar devretmeye ya da bu haklara merkezî iktidarca el konulmasına rıza göstermeye hazırlar.

Eşitlik çağlarında kimse benzerine kendi gücünden katkıda bulunmak zorunda olmadığından ve kimsenin de benzerinden büyük bir destek beklemeye hakkı olmadığından, herkes aynı zamanda hem bağımsız hem de güçsüzdür. Ne birbirinden ayrı düşünmek ne de birbirine karıştırmak gereken bu iki hal, demokrasilerin yurttaşlarını hayli zıt güdülerin etkisine sokar. Bağımsızlığı, onu eşitleri nezdinde güvenle ve kibirle doldururken, zafiyeti zaman zaman dışsal bir yardım gereksinimi duymasına yol açsa da bunu kimseden bekleyemez zira herkes de güçsüz ve mesafelidir. Bu uç noktada insan gözlerini haliyle genel alçalmanın ortasında tek başına yükselen o devasa varlığa çevirir. İhtiyaçları ve bilhassa arzuları onu sürekli o varlığa yöneltir ve nihayet bireysel zafiyeti karşısında tasavvur edebildiği tek ve elzem destek o olur.¹

1. Demokratik toplumlarda sadece merkezî iktidar bulunduğu konumda belli bir istikrar ve taahhütlerinde belli bir süreklilik gösterir. Tüm yurttaşlar sürekli hareket ve dönüşüm halindedir. Nitekim etki alanını durmaksızın genişletmek arzusu her türlü iktidarın doğasında mevcuttur. Dolayısıyla söz konusu iktidar da konumları, düşünceleri, arzuları günbegün değişen insanların üzerinde sabit bir fikir ve daimi bir iradeyle etki ettiği için, uzun vadede bunu başaramaması pek mümkün değildir. Yurttaşların istemeden de olsa sık sık onun lehine çalıştıkları olur. Demokratik çağlar deneme, yenilik ve macera dönemleridir. Bu düzende benzerleriyle ilgilenmeksiz, kendi başlarına zorlu

Bu da amir konumundaki kişilere zor dayanan insanların bir efendiyi sabırla sineye çektiğini, hem gurur hem de itaat sergilediklerini gördüğümüz demokratik halklarda sıklıkla yaşanan durumu anlaşılır kılar.

İmtiyazların görülme sıklığı düştükçe ve cesametleri küçüldükçe insanların imtiyaza gösterdiği nefret de artar. Öyle ki demokratik tutkuların en az beslendikleri zamanlarda en çok alevlendikleri bile söylenebilir. Bu olgunun sebebini daha önce açıklamıştım. Tüm koşullar eşitsiz olduğunda hiçbir eşitsizlik kimsenin gözüne batacak kadar büyük görünmez. Halbuki genel bir tek tiplik içinde en ufak bir benzemezlik bile dehşet verir. Tek tiplik bütünü kapsadığı ölçüde farklılık görmek dayanılmaz olur. Dolayısıyla eşitlik aşkının eşitlikle birlikte durmadan büyümesi doğaldır; eşitliğe olan aşkımızı tatmin ettikçe büyütürüz.

Demokratik halkları en ufak imtiyazlara karşı harekete geçiren bu dinmek bilmez ve giderek de alevlenen nefret, garip şekilde tüm siyasi hakların tedricen devletin tek temsilcisinin elinde toplanmasına uygun bir ortam yaratır. Egemen doğal ve tartışmasız olarak tüm yurttaşların üstünde yer aldığından hiçbirinin onda gözü kalmaz ve hepsi de tüm o ayrıcalıkları kendi eşitlerinden alıp ona teslim ettiklerine inanır.

ya da yeni bir girişime kapılmış çok sayıda insan hep mevcuttur. Bu kişiler kamu yetkesinin özel meselelere müdahale etmemesi gerektiğini genel ilke olarak tabii ki kabul eder, ancak her biri de kendisini öncelikle meşgul eden özel işinde istisnai olarak desteklenmeyi arzular ve hükümetin müdahalesini diğer tüm alanlarda kısıtlamayı dilediği halde o konuda kendi safına çekmeye çalışır. Eşzamanlı olarak çok sayıda insan bir sürü konu üzerinde böylesi bir tikel bakış açısını benimsediğinden merkezî iktidarın alanı, herkesin kısıtlama arzusunun aksine, her noktadan gitgide genişler. Velhasıl demokratik bir iktidar sırf varlığını sürdürmekle yetkesini artırır. Zaman onun lehine çalışır, tüm gelişmelerden o kârlı çıkar, bireysel tutkuların farkına dahi varmadan ona faydası dokunur ve demokratik toplumun tarihi ne denli eskiye dayanıyorsa iktidarın da o denli merkezileşmiş olduğu söylenebilir. [Aksi belirtilmediği sürece dipnotlar yazara aittir. (Y.N.)]

Fransız hukukçu, düşünür ve tarihçi Alexis de Tocqueville'in 1835 ve 1840'ta iki cilt halinde yayımlanan **Amerika'da Demokrasi** başlıklı çalışması, siyaset bilimi literatürünün kanonik eserlerinden biridir. **Demokratik Zorbalık** kitabı, **Amerika'da Demokrasi**'nin "Demokratik Duyguların ve Düşüncelerin Siyasal Topluma Etkisi Üzerine" başlıklı dördüncü ve son bölümünden oluşuyor. Tocqueville, bu ülkenin toplumsal yapısı ve genç Amerikan demokrasisinin siyasal sistemi üzerine yaptığı gözlem ve incelemeler ışığında "yaşlı Avrupa'da yaşanan siyasi gelişmeler, kamu yönetimi sistemleri, güncel sorunlar ve çözüm yolları üzerine karşılaştırmalı bir çözümlemeye girişir.

Düşüncesinin temel eksenini liberalizmin ön plana çıkardığı özgürlükle, sosyalizmin temel aldığı eşitlik kavramları arasında bir denge kurma çabası oluşturur. Tocqueville'in o dönemde ortaya attığı sivil toplum destekli katılımcı demokrasi modeli, çağdaş demokrasi anlayışının kurucu öğelerinden biridir.

Yazarın bu katkıları, çağdaş demokrasilerin yaşadığı sorunlarla yeniden güncellik kazanmıştır. Tocqueville'in düşüncesinin ana unsurlarını özetleyen bu kitap, bugün belki çok kullanılmaktan içi boşalmış bazı kavramların kökenini hatırlatarak günceli anlamlandırmamıza ve güncel sorunlarla ilgili tartışmalara katkıda bulunacaktır.

#dünyaklasikleri #demokrasi #çağdaştoplum #eşitlik #liberalizm
#siviltoplum #siyaset #kamuyönetimi

Kapak İllüstrasyonu: Yaren Yavuz

 can düşünce

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinlari

ISBN 978-975-07-4078-7

9 789750 740787